

Otázka č. 13: Protokol/výslech**Ukázka 13.a – Výslech Vladislava Vančury ze dne 14. 5. 1942**

(překlad výslechu a fotografie originálního pramene)

S. č. 559/42-2 A 1 –

Praha dne 14. května 1942

P r o j e d n á n o.

Z vazby předvedený lékař a spisovatel

V a n č u r a, křestní jméno Vladislav,

nar. 23. 6. 1891 v Hájích,

bytem na Zbraslavi, Štefánikova č. 261,

s předmětem výslechu obeznámený, uvádí k věci a osobě toto:

K osobě:

„Jsem protektorátní příslušník, arijského původu, bez vyznání, syn Václava Vančury a jeho manželky roz. Svobodové, ženatý s Ludmilou roz. Tuhou a otec jednoho dítěte ve věku 19 let. Povoláním jsem lékař, avšak po opuštění tohoto povolání jsem rozvinul spisovatelskou činnost a jsem toho času zaměstnán jako lektor v družstevním nakladatelství DP v Praze a vydávám si tam měsíčně 1.000 korun. Vlastním na Zbraslavi 2 pozemky v hodnotě celkem asi 6krát 100.000 korun.

Kriminálně a politicky jsem dosud nebyl trestán, v ochranné vazbě jsem se nenacházel. Vojenskou službu jsem nekonal.

Politická příslušnost:

V letech 1923 až 1925 jsem byl v KSČ jako řadový člen. Byl jsem vyloučen, protože jsem s politikou KSČ nesouhlasil a tuto nespokojenost jsem veřejně vyjádřil. Později jsem v žádné politické straně organizován nebyl. Také se svou spisovatelskou činností jsem nikterak nespojoval stranickopolitickou propagandu.

K věci:

S historikem umění K r o p á č k e m, křestním jménem Pavel, v té věci ve vazbě, se znám již od jeho dětství. Znal jsem velmi dobře jeho otce. Asi v únoru 1942 se K r o p á č k objevil v mém bytě a pustil se se mnou do hovoru o situaci a poměrech uvnitř inteligence a zvláště ve skupině spisovatelů. Po delších okolcích se u mne informoval o možnosti organizovat skupiny v řadách spisovatelů. Musím zde po pravdě prohlásit, že K r o p á č k nic neprozradil o účelu takové organizační činnosti mezi spisovateli. Osobně jsem měl dojem, že on sám o cílech takové činnosti žádnou přesnou představu nemá. Odmítl

jsem jeho požadavek z toho důvodu, protože bych takové organizování skupin spisovatelů musel

považovat za nezákonné, i když jsem o jejich politickém zaměření poučen nebyl. Jeho požadavku, abych se s ním zakrátko sešel v kavárně Urban v Praze-Smíchov, jsem vyhověl z toho důvodu, protože jsem se s ním s ohledem na známost s jeho otcem pobavil rád. Měl jsem kromě toho dojem, že se nachází na nebezpečné cestě, a chtěl jsem ho před neuváženým jednáním zadržet. Při této druhé schůzce začal K r o p á ě k znovu mluvit o skupině spisovatelů. Rozhodně popírám, že mi sdělil, že má spojení na revoluční výbor inteligence a že jsem byl v tomto rámci brán v úvahu pro spolupráci. Znovu jsem mu vyjádřil své odmítavé stanovisko k jakékoli organizační práci uvnitř skupiny spisovatelů. Jestliže K r o p á ě k ve svém výslechu uvádí, že jsem ponechal možnost pozdějšího jednání otevřenou, musí se v tom ohledu mýlit, nebo mi špatně rozuměl. V době následující jsem s ním také žádné další schůzky neměl.

Jestliže je mi vytýkáno, že už před K r o p á ě k e m se mnou mluvil o spolupráci ve výboru inteligence tajemník Klubu umělců L i n h a r t, musím to popřít. Znáám L i n h a r t a osobně a sám jsem členem Klubu umělců. Tato mně učiněná výtka neodpovídá nikterak skutečnosti.

Prohlašuji ještě jednou podle pravdy, že s politickou činností v revolučním výboru inteligence jako zástupce skupiny spisovatelů nemám ani to nejmenší společného.

Více k věci nemohu uvést.

p[řečteno]. s[chváleno]. p[odepsáno].

Vlad. Vančura

Dr. Hornischer
Krim.
zam.

B.Nr. 559/42 - II A 1 -

Prag, den 14. Mai 1942

V e r h a n d e l t .

Aus der Haft vorgeführt, gibt der Arzt und Schriftsteller
V a n c u r a , Vorname Vladislav,
geb. am 23.6.1891 in Haje,
wohnhaft in Königssaal, Stefanikgasse Nr. 261,
mit dem Gegenstand der Vernehmung vertraut gemacht, zur
Person und Sache folgendes an:

Zur Person:

" Ich bin Protektoratsangehöriger, arischer Abstammung,
ohne Konfession, der Sohn des Wenzel Vancura und dessen
Ehefrau Marie geb. Svobodova, verheiratet mit der Ludmilla
geb. Tuha und Vater eines Kindes im Alter von 19 Jahren.
Von Beruf bin ich Arzt, habe aber nach Aufgabe dieses Berufes
eine schriftstellerische Tätigkeit entfaltet und bin zur
Zeit in dem Genossenschaftsverlag "DP" in Prag als Lektor
beschäftigt und verdiene dort monatlich 1 000 Kronen. Ich
besitze in Königssaal 2 Grundstücke im Werte von insgesamt
etwa 6 mal 100 000 Kronen.

Kriminell und politisch bin ich nicht vorbestraft, in
Schutzhaft habe ich mich nicht befunden. Wehrdienst habe ich
nicht geleistet.

Politischer Zugehörigkeit:

Vom Jahre 1923 bis 1925 habe ich der KPC als einfaches
Mitglied angehört. Ich wurde ausgeschlossen, weil ich mit
der KPC-Politik nicht einverstanden war und diese Unzufrieden-
heit öffentlich zum Ausdruck gebracht habe. Später habe ich
einer politischen Partei nicht mehr angehört. Auch mit meiner
schriftstellerischen Tätigkeit habe ich keinerlei partei-
politische Propaganda verbunden.

Zur Sache:

Mit dem Kunsthistoriker K r o p a c e k , Vorname Paul,
zur Sache in Haft, bin ich bereits seit dessen Kindheit
bekannt. Ich habe seinen Vater sehr gut gekannt. Etwa im
Februar 1942 erschien K r o p a c e k in meiner Wohnung und
liess sich mit mir in ein Gespräch über die Zustände und
Verhältnisse innerhalb der Intelligenz und im besonderen

- 2 -

innerhalb der Gruppe der Schriftsteller ein. Nach längeren Umschweifen informierte er sich bei mir über die Möglichkeit, in den Reihen der Schriftsteller Gruppen zu organisieren. Ich muss hier der Wahrheit gemäss erklären, dass K r o p a - c e k über den Zweck einer derartigen organisatorischen Tätigkeit unter den Schriftstellern nichts verlauten liess. Ich hatte persönlich den Eindruck, dass er selbst keine genaue Vorstellung über die Ziele einer solchen Tätigkeit hatte. Ich habe sein Ansinnen aus dem Grunde abgelehnt, da ich eine derartige Zusammenfassung von Schriftstellergruppen als ausserhalb des Gesetzes stehend betrachten musste wenn ich auch über die politische Zielrichtung nicht unterrichtet war. Seinem Ersuchen, mich kurze Zeit später zu einem Treff im Kaffee "Urban" in Prag-Smichov einzufinden, habe ich aus dem Grunde stattgegeben, da ich mit Rücksicht auf die Bekanntschaft mit seinem Vater mich gern mit ihm unterhalten wollte. Ich hatte ausserdem den Eindruck, dass er sich auf einer gefährlichen Bahn befand und wollte ihn vor unüberlegten Handlungen zurückhalten. Bei diesem zweiten Treff kam K r o p a c e k neuerdings auf die Schriftstellergruppe zu sprechen. Ich bestreite entschieden, dass er mir mitgeteilt hat, Verbindung zu einem revolutionären Ausschuss der Intelligenz zu haben und dass ich in diesem Rahmen für eine Mitarbeit in Aussicht genommen war. Ich habe ihm neuerdings meinen ablehnenden Standpunkt zu jedweder organisatorischen Arbeit innerhalb der Schriftstellergruppe zum Ausdruck gebracht. Wenn K r o p a c e k in seiner Vernehmung angibt, dass ich die Möglichkeit einer späteren Verhandlung offengelassen habe, so muss er sich in dieser Beziehung irren, oder hat er mich falsch verstanden. Ich habe auch in der Folgezeit mit ihm keine Zusammenkünfte mehr gehabt.

Wenn mir vorgehalten wird, dass bereits vor K r o - p a c e k, der Sekretär des Künstlerclubs L i n h a r t, mit mir über die Zusammenarbeit innerhalb des Ausschusses der Intelligenz gesprochen hat, so muss ich das bestreiten. Ich kenne L i n h a r t persönlich und bin selbst Mitglied des Künstlerclubs. Der mir gemachte Vorhalt entspricht in keiner Weise den Tatsachen.

- 3 -

- 3 -

73

Ich erkläre nochmals der Wahrheit gemäss, dass ich mit einer politischen Betätigung im revolutionären Ausschuss der Intelligenz als Vertreter der Schriftstellergruppe nicht das geringste zu tun hatte.

Mehr kann ich zur Sache nicht angeben.

v.

g.

u.

Vlad. Van der Vliet

H. M. J. J. J.

Krim.-Ang.